

Motion till riksdagen 2006/07:Kr264

av Louise Malmström och Jan Björkman (s)

Folkbildningens särart och utvecklingsmöjligheter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att slå vakt om folkbildningens särart och framtida utvecklingsmöjligheter.

Motivering

Folkbildningen har i ett helt sekel bidragit till att minska kunskaps- och klassklyftor i Sverige och väckt engagemang som lett till en jämförelsevis livaktig demokrati där många människor gör sin röst hörd. Den folkbildningsproposition, Lära, växa, förändra, som lades fram i våras slog fast värdet av detta och värdet av att folkbildningen även i framtiden får möjlighet att utvecklas utifrån sin särart.

Det är viktigt att förstå folkbildningens kärna för att kunna förstå motiven för samhällets stöd till folkbildningen. Folkbildningens praktiska genomförande ska naturligtvis kunna granskas utifrån olika kvalitetsindikatorer. Men detaljerna måste folkbildningen själv finna former för. Precis som deltagandet är fritt och frivilligt för den enskilde, behöver en god folkbildning vara befriad från pekpinnar och tvång. Syftet med statens bidrag till folkbildningen bör därför vara att utveckla och förstärka den, inte att styra och begränsa den.

Även om detta alltså slogs fast i Lära, växa, förändra finns det, i synnerhet med en alliansstyrd regering, stor oro kring framtidens folkbildning. I moderatstyrda kommuner i landet har beslut att begränsa eller helt upphöra med stöd till folkbildningen redan fattats, och på flera håll förs också en diskussion kring hur man i högre utsträckning ska kunna styra mot, uppdra åt och beställa verksamhet från studieförbund och folkhögskolor. Blir detta verklighet förloras hela poängen med folkbildningen, då kan vilken kommersiell utbildningsleverantör som helst ta över.

Fel! Okänt namn på

Det unika som karakteriserar folkbildningen och skiljer den från reguljär utbildning skulle kunna sammanfattas i följande punkter:

- ? Idégemenskapen. Verksamheten ska vara idéuppyggt – dess motsats är serviceinriktad verksamhet som följer marknadslösningar.
- ? Samarbetstanken. Den stimulerar det gemensamma fria kunskapssökandet – dess motsats är av andra uppsatta mål som styr innehåll och upplägg.
- ? Integriteten. Verksamheten är fri från påverkan uppfifrån och utifrån – dess motsats är styrd utbildning utifrån någon annans uppdrag.
- ? Förändringen. Verksamheten ska leda till förändring för individ, organisation och samhälle – dess motsats är anpassning.
- ? Självstudieprincipen. Studierna utgår från deltagarnas problem (erfarenhetsbaserat lärande) – dess motsats är det erfarenhetsrelaterade lärandet som utgår från någon annans problem.

Folkbildningen är, och ska vara, ett alternativ till det institutionaliserade lärandet. Det unikt folkbildningsmässiga är synsättet med utgångspunkt i bildning och den enskildes och gruppens egna målsättningar och riktmärken. Folkbildningens värden behöver samhällets stöd för att kunna hävda sig i en ekonomiserad verklighet på samma sätt som ett demokratiskt samhälle behöver folkbildningens värden för att kunna utvecklas och fortleva.

Med anledning av ovanstående är det av yttersta vikt att slå vakt om folkbildningens principer och ge folkbildningen goda möjligheter att fortsätta utvecklas utifrån sin särart.

Stockholm den 27 oktober 2006

Louise Malmström (s)

Jan Björkman (s)